

Documentaireserie over de oorlog in Myanmar

‘DIT IS WAAROM IK DIT WERK DOE’

Ruben Terlou maakte de driedelige documentaireserie *De verborgen strijd van Myanmar*. Volgens hemzelf is het een van de indrukwekkendste programma's die hij ooit maakte voor de VPRO.

Ruben Terlou woonde en werkte jarenlang in de Chinese stad Kunming, niet ver van de grens met Myanmar. Door verhalen van vluchtelingen raakte hij geïnteresseerd in het land. Omdat westerse journalisten er niet welkom zijn, reisde hij eind 2023 via Thailand illegaal naar Myanmarse front. “Het was echt oorlog”, vertelt hij. En het is een oorlog waarvoor in Europa nauwelijks aandacht is. Daarom keerde hij dit jaar terug naar het land om samen met cameraman Bruce Amende de serie *De verborgen strijd van Myanmar* te maken. “We ontmoetten jonge socialistische strijders in de loopgraven, artsen in geheime veldhospitals, generaals in de jungle en een gastvrije bevolking die probeert te overleven. Want ondanks het geweld gaat het leven door: we zagen vriendschappen opbloeien en filmde jongeren die muziek maakten en dansten tijdens het Birmees Nieuwjaar. Ik wilde het verhaal van deze jonge mensen vertellen en kijkers laten kennismaken met wat zich in Myanmar afspeelt.”

Aung San Suu Kyi

Myanmar ligt strategisch, tussen China en de Indische oceaan. “Het militaire bewind is ook dikke vrienden met Rusland. Beide grootmachten steunen de Myanmarse regering met materieel, terwijl de guerrillastrijders het met lichte wapens moeten doen. En toch houden ze stand, in de bergen en in de ondoordringbare jungle.” De burgeroorlog in Myanmar begon al in 1948. In 2016 leek er een einde aan de strijd te komen toen mensenrechtenactivist en Nobelprijswinnaar Aung San Suu Kyi regeringshoofd werd. Vijf jaar later pleegde het leger – dat wordt gesteund door een aantal rijke families met grote economische belangen – opnieuw een staatsgreep en werd ze afgezet. Ze belandde in de gevangenis. Het leger sloeg de massale protesten die volgden hard neer.

In de afgelopen vier jaar zijn meer dan vijftigduizend mensen omgekomen, onder wie achtduizend burgers. “Als reactie sloten ditmaal ook tienduizenden jongeren uit het gehele land zich aan bij het gewapende verzet. Door de dictatuur hebben ze hun dromen en hun hoop op vrijheid in vlammen zien opgaan. Ze brengen enorme offers om die vrijheid te herwinnen. Ik heb zoveel jongeren gezien die ledematen waren verloren door landmijnen en bommen. En dat allemaal omdat ze een betere en eerlijkere wereld willen voor de generaties die na hen komen.”

Vechten voor vrijheid

Het maken van het programma was erg intensief. “Daarom deed het me waarschijnlijk ook veel meer dan andere reizen die ik heb gemaakt. Terug in Nederland besepte ik pas echt wat vrijheid is, dat je die kunt verliezen. En dat sommige mensen voor hun vrijheid moeten vechten. Het contrast tussen de levens van jongeren hier en in Myanmar is enorm. Ik kon die werelden niet meer bij elkaar brengen.” Sommigen beelden achtervolgen Terlou nog steeds. Zoals die van een jonge verpleegster aan het front van wie hij zich afvroeg: wat doet ze hier, zo dicht bij de vuurlinie? “Ze was zo moedig. Haar vriend was opgepakt en werd gemarteld, toch ging ze door. Nergens ter wereld heb ik mensen gezien die zo ver gaan voor hun idealen. Deze serie heeft me echt veranderd, als mens en als journalist. Door dit belangrijke verhaal te vertellen, kreeg ik het gevoel dat ik mijn bestemming had gevonden. Ik besepte eens te meer: dit is waarom ik dit werk doe.”

20.15
NPO 2

DE VERBORGEN STRIJD VAN MYANMAR
(ZONDAG)

deze week

INFORMATIEF

zo

TEKST: BRAM DE GRAAF. BEELD: FRANK RUITER/LUMEN